

Р І Ш Е Н Н Я

КОЛЕГІЇ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

“21.” 09. 2020р.

Протокол № 9/1-20

Про особливості проведення та деякі результати міжнародного дослідження якості освіти PISA і загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти

Заслухавши та обговоривши доповідну записку «Про особливості проведення та деякі результати міжнародного дослідження якості освіти PISA і загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти» заступника директора Українського центру оцінювання якості освіти Вакуленко Т. С. (далі – доповідна записка),

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Доповідну записку взяти до відома.
2. Директорату шкільної освіти (Осмоловський А. О.), Українському центру оцінювання якості освіти (Бойко В. І.) забезпечити внесення змін до нормативно-правових актів, що регулюють терміни проведення пілотного етапу міжнародного дослідження якості освіти PISA-2021 та основного етапу другого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти».
3. Українському центру оцінювання якості освіти (Бойко В. І.) спільно зі структурними підрозділами Міністерства освіти і науки України розробити План заходів із реалізації у 2021 році пілотного етапу міжнародного дослідження якості освіти PISA-2021 та План заходів із реалізації у 2021 році основного етапу другого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти».
4. Контроль за виконанням цього рішення колегії покласти на заступника Міністра Мандзій Л. С.

Голова колегії,
т. в. о. Міністра

Сергій ШКАРЛЕТ

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

Про особливості проведення та деякі результати міжнародного дослідження якості освіти PISA і загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти

Київ

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 584-р «Деякі питання участі України у міжнародному дослідженні якості освіти PISA-2021» у 2018 році Україна також долучилася до участі в міжнародному порівняльному дослідженні PISA-2021. Угоду про участь України у міжнародному дослідженні якості освіти (PISA) 2021 між Міністерством освіти і науки України, Українським центром оцінювання якості освіти та Організацією економічного співробітництва та розвитку було підписано 22 жовтня 2018 року.

Нормативними підставами для організації та проведення PISA-2021 в Україні стали розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа”», постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» (зі змінами та доповненнями), накази Міністерства освіти і науки України від 26.02.2019 № 263, від 11.10.2019 № 1286, від 14.01.2020 № 40, від 13.03.2020 № 400.

У квітні–травні 2020 р. в Україні мав відбутися пілотний етап PISA-2021 (наказ Міністерства освіти і науки України від 14.01.2020 № 40). Однак через запровадження карантинних заходів, пов'язаних із пандемією COVID-19, реалізація дослідження у визначені терміни виявилася неможливою. Аналогічна ситуація склалася й у більшості інших країн / економік-учасниць PISA, що викликало тривалі дискусії на міжнародному рівні. У червні 2020 року Організація економічного співробітництва та розвитку прийняла рішення перенести пілотний етап міжнародного дослідження якості освіти PISA-2021 на 2021 рік. Це рішення було предметом значних вагань, адже, з одного боку, важливо було дотриматися принципів системності й тяглості дослідження, а з іншого, – урахувати надзвичайний вплив пандемії COVID-19 на освітні системи всіх країн-учасниць PISA.

Український центр оцінювання якості освіти як організація відповідальна за проведення PISA в Україні підтримує рішення міжнародних партнерів, адже воно дасть змогу якісно й повноцінно провести пілотний етап PISA-2021, а також ретельно підготуватися до основного етапу дослідження, що буде проведено у 2022 році.

Наголосимо, що для України пілотний етап PISA-2021 особливо важливий, адже цей цикл дослідження буде вперше проведено у комп'ютерному форматі. Це для організаторів виклик, оскільки раніше в Україні не відбувалося таких масових досліджень з використанням комп'ютерної техніки.

Станом на початок 2020 року Український центр оцінювання якості освіти провів усі підготовчі роботи, передбачені міжнародним графіком організації та проведення PISA-2021, а саме:

- виконав переклад когнітивних (тестів) та контекстних (анкети учня / студента, керівника закладу освіти) матеріалів – шляхом задіяння власних ресурсів і залучення сторонніх фахівців;
- здійснив переклад усього комплексу інструктивних матеріалів щодо адміністрування дослідження в закладах освіти, кодування відповідей – шляхом задіяння власних ресурсів;
- апробував функціональність усього програмного забезпечення, на основі якого відбувається комп'ютерне тестування й анкетування в межах комп'ютерної версії PISA;
- провів закупівлю потрібного комп'ютерного й супутнього обладнання для забезпечення проведення дослідження в закладах освіти, які потрапили до вибірки дослідження, однак мають проблеми з технічним забезпеченням тощо;
- сформував репрезентативну вибірку закладів-учасників дослідження відповідно до міжнародних вимог;
- провів закупівлю достатньої кількості флеш-накопичувачів для адміністрування дослідження в закладах освіти;
- провів підготовку відповідальних за пункти проведення дослідження в закладах освіти, старших інструкторів з проведення дослідження та адміністраторів комп'ютерного оцінювання (інструкторів).

Зауважимо, що паралельно з підготовкою до проведення циклу PISA-2021 аналітики Українського центру оцінювання якості освіти продовжують заглиблюватися в результати, отримані за підсумками циклу PISA-2018. Зокрема щомісяця на сайті PISAUkraine розміщують стислі тематичні добірки аналітичних матеріалів під назвою «PISA-2018: Україна в центрі уваги». Кожна з них містить висновки щодо певної проблематики, досліджуваної в рамках PISA-2018. Так, починаючи з травня 2020 року було підготовлено та опубліковано такі добірки:

1. «Для чого чи кого навчаються українські підлітки», присвячена вивченню питань умотивованості українських підлітків і їхніх цілей у навчанні.
2. «Віра чи зневіра: що відчувають українські підлітки?», у якій досліджено, наскільки українським підліткам притаманний страх невдачі під час навчання, а також наскільки самоефективність, страх невдачі й невіра у свої сили впливають на їхню успішність.
3. «Вище, швидше, краще: наскільки це гасло природне для українських підлітків?», присвячена вивченню схильності українських підлітків до

конкуренції та того, наскільки суперництво впливає на їхню мотивацію до навчання.

4. «Чи мотивує, стимулює й підтримує учнів у читанні вчитель?», де досліджено питання стимулювання вчителями учнів до читання, а також те, чи враховують учителі потреби й рівень знань учнів і наскільки це сприяє учнівській успішності.

Ці добірки розширюють і поглиблюють уявлення про певні аспекти результатів України в циклі PISA-2018, що не стали предметом окремої уваги в Національному звіті. До того ж, зважаючи на значні обсяги звіту, було підготовлено та опубліковано його скорочений варіант, де стисло й наочно викладено найважливіші результати дослідження.

Наведемо окремі результати PISA-2018, які можуть слугувати підґрунтям для прийняття виважених політичних рішень у сфері освіти.

1. Стан сформованості читацької, математичної та природничо-наукової грамотності українських учнів / студентів за результатами PISA-2018. У PISA базовий рівень сформованості тієї чи тієї грамотності визначається як рівень мінімального оволодіння змістом певної предметної галузі й мінімальної сформованості умінь самостійно мислити. Навіть базового рівня сформованості читацької грамотності не досягли **25,9 %** українських 15-річних підлітків, математичної – **36 %**, природничо-наукової – **26,4 %**. Ці показники гірші за середні значення по країнах ОЕСР¹, де базового рівня сформованості читацької грамотності не досягають **22 %** підлітків, математичної – **23,9 %**, а природничо-наукової – **21 %**.

Аналіз успішності українських учнів / студентів у гендерному розрізі засвідчив, що дівчата випереджають хлопців у читанні приблизно на один рік навчання². Натомість хлопці неістотно випереджають дівчат у математиці (різниця становить 7 балів за шкалою PISA). Різниці між досягненнями хлопців і дівчат у природничо-наукових дисциплінах майже немає.

2. Стан сформованості читацької грамотності за результатами PISA-2018. Із читання українські підлітки продемонстрували вищі результати, ніж з інших галузей, щодо яких проводить оцінювання PISA. Із-поміж трьох галузей дослідження саме завдання на читання виявилися найлегшими для 15-річних учнів / студентів з України: **46,4 %** досягли рівня 3 й вищих за шкалою сформованості читацької грамотності PISA. Аналіз результатів виконання завдань PISA із читання, які належать до різних когнітивних рівнів, показав сильні й слабкі сторони українських учнів / студентів. Так, вони можуть легко розпізнати основну ідею тексту, робити висновки, враховуючи кілька умов, проводити порівняння й зіставлення інформації в тексті та інформації з-поза тексту (з фонових знань). Однак менше **30 %** п'ятнадцятирічних українських учнів / студентів можуть

¹ Країни ОЕСР – це співтовариство розвинених країн з високим доходом громадян, які поділяють спільні ідеї й дотримуються принципів ринкової економіки та демократичного плюралізму. Усі результати в PISA порівнюють із середніми результатами цих країн.

² У PISA приблизним еквівалентом одного року навчання в закладі освіти є 30 балів. Цей показник розраховано на основі статичних досліджень за більшістю національних і міжнародних оцінювань на базі методики PISA. Докладніше про це див.: OECD. (2016). PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education. P. 64–65. In PISA. OECD Publishing, Paris:doi.org/10.1787/9789264266490-en.

упоратися із завданнями, де потрібно розпізнати спорідненість інформації, наданої в кількох уривках або в кількох частинах тексту, інтегрувати зміст частин тексту, щоб визначити його основну ідею й призначення, зрозуміти контекстний смисл слова або фрази, оцінити формальні особливості тексту. 15-річні українські учні / студенти відчують труднощі, коли потрібно знайти певну інформацію в тексті, особливо якщо вона розпорошена в різних, зазвичай несусідніх його частинах. Підліткам складно критично мислити, розуміти відомі їм категорії в новому контексті, висувати припущення, критично оцінювати тексти. Менше **4 %** українських підлітків володіють стійкими навичками докладного аналізу незнайомого тексту, у роботі з яким потрібно висувати припущення в умовах відсутності очевидної інформації, критично мислити й робити передбачення, звертати увагу на деталі й знаходити інформацію, що прямо не наведена.

3. Стан сформованості математичної грамотності за результатами PISA-2018. У галузі математики рівня 3 й вищих за шкалою сформованості математичної грамотності PISA досягли тільки **37,9 %** п'ятнадцятирічних українських учнів / студентів. Аналіз характеру виконання ними завдань із математики свідчить, що вони легко розв'язують ті задачі, які передбачають застосування елементарних алгоритмів, формул або процедур; здатні розв'язувати задачі із цілими числами, можуть відповісти на запитання, що стосуються відомих їм контекстів, ідентифікувати очевидну інформацію й виконати типові процедури відповідно до чітких інструкцій. Водночас завдання, де потрібно створювати прості моделі й використовувати прості стратегії розв'язування, аргументувати свої дії, використовувати процентні співвідношення й оперувати дробами й десятковими числами, українські підлітки виконують гірше. Складними для 15-річних учнів / студентів є також завдання, у яких потрібно працювати із чітко описаними моделями складних конкретних ситуацій, а також у яких можуть бути обмеження або для виконання яких треба зробити певні припущення. Дуже невеликий відсоток 15-річних учнів / студентів (**5 %**) виконує завдання, де потрібно розробити моделі складних ситуацій та працювати з ними, показати розвинені вміння міркувати й аргументувати, використовувати символічні представлення ситуацій, концептуалізувати, узагальнювати й використовувати інформацію на основі власних досліджень у нових ситуаціях.

4. Стан сформованості природничо-наукової грамотності за результатами PISA-2018. У галузі природничо-наукових дисциплін **43,6 %** українських учнів / студентів досягли рівня 3 й вищих за шкалою PISA. 15-річні підлітки продемонстрували здатність виконувати завдання, де потрібно скористатися помірними предметними знаннями, щоб ідентифікувати певні відомі явища або запропонувати їм прийнятні пояснення. Стосовно менш відомих або складніших ситуацій українські учні / студенти можуть запропонувати пояснення лише в разі наявності певних підказок або допомоги. Значний відсоток 15-річних українських учнів / студентів (майже **14 %**) може працювати з абстракціями, щоб

запропонувати пояснення складніших чи менш відомих ситуацій, здатний обґрунтувати план експерименту, зробити відповідні висновки щодо не дуже складних наборів даних і не досить відомого контексту. Водночас не більше 4 % учнів / студентів здатні використовувати абстрактні наукові ідеї, пояснювати незнайомі й складні явища, якісно інтерпретувати інформацію й робити прогнози, оцінювати альтернативні плани проведення експериментів, робити висновки щодо складних незнайомих явищ.

5. Зв'язок успішності учнів / студентів із читання, математики та природничо-наукових дисциплін із соціально-економічним статусом³. В Україні 15-річні учні / студенти з високим соціально-економічним статусом мають удвічі-утричі вищі шанси досягти високих показників у навчанні, ніж їхні однолітки з низьким соціально-економічним статусом. Найчастіше учні / студенти із нижчим соціально-економічним статусом навчаються в Україні у звичайних закладах загальної середньої або професійної (професійно-технічної) освіти й мешкають у невеликих містах, селищах або селах. Натомість учні / студенти з великих міст мають більше можливостей навчатися в ліцеях, гімназіях та спеціалізованих школах, а відтак рівень сформованості в них читацької, математичної й природничо-наукової грамотності значно вищий, ніж в інших їхніх однолітків. Максимальна різниця між 15-річними учнями / студентами, заклади освіти яких розташовані у великих містах, та 15-річними учнями / студентами, заклади освіти яких розташовані в селах, становить більше двох років навчання. Такий розрив в успішності характерний для тих країн, де високий показник соціально-економічної нерівності громадян.

6. Вплив освітнього середовища на результати учнів / студентів із читання, математики та природничо-наукових дисциплін. PISA приділяє значну увагу вивченню контекстних характеристик життя учнів / студентів (задоволеність життям, емоційний стан, добробут, відчуття приналежності до закладу освіти, булінг у закладах освіти, підтримка з боку вчителів / викладачів, дисципліна в класах, обсяги навчального часу, ресурсне забезпечення закладів освіти). Ці чинники досліджують шляхом анкетування учнів / студентів і керівників закладів освіти, що ускладнює порівняння освітнього середовища в різних типах закладів освіти України. Тому висновки, отримані за результатами PISA, потребують додаткових спеціальних досліджень. Тому окреслимо лише основні висновки щодо освітнього середовища, отримані за результатами PISA-2018.

В Україні більшість 15-річних учнів / студентів (80 %) відчуває свою приналежність до закладу освіти, а от 25,8 % повідомили, що стикалися прямо чи опосередковано з проявами булінгу. Хлопці потерпають від цькування майже удвічі більше, ніж дівчата. Підлітки, які частіше

³Соціально-економічний статус – широке поняття. PISA оцінює соціально-економічний статус учня / студента, використовуючи PISA-індекс економічного, соціального та культурного статусу (ESCS), що розраховують на основі кількох змінних, пов'язаних із походженням учня / студента, серед яких освіта й робота батьків учня / студента; наявність в учня / студента вдома певного майна, яке свідчить про матеріальний добробут родини, книг та певних інших навчальних ресурсів. PISA-індекс економічного, соціального та культурного статусу – це загальний бал, обрахований на основі цих показників. Його обраховують так, щоб цей бал можна було порівнювати на міжнародному рівні.

стикалися із цькуванням у закладі освіти, показали нижчі результати на тестуваннях PISA з усіх галузей.

На успішності 15-річних українських учнів / студентів суттєво позначається неефективне використання ними навчального часу (ідеться про дисципліну на заняттях, відвідування занять, запізнення тощо). **48 %** п'ятнадцятирічних учнів / студентів за два тижні до тестування PISA пропустили принаймні один навчальний день, **40 %** – одне заняття, а **62 %** – спізнилися на заняття без поважної причини, що в 1,5 раза більше, ніж у середньому по країнах ОЕСР. Також приблизно **16 %** п'ятнадцятирічних українців повідомили, що в них на заняттях галас і безлад, що учні / студенти не слухають того, що говорить учитель / викладач, і не можуть працювати добре. Своєю чергою **74 %** українських учителів / викладачів вважають, що їхні учні / студенти неухважні на заняттях. Не сприяє досягненню підлітками високих результатів із читання, математики та природничо-наукових дисциплін і обсяг часу, який відведено на опанування відповідних предметів освітніми програмами: кожна додаткова година уроків підвищує середній бал учнів приблизно на 10 балів, але в більшості закладів освіти виявлено, що часу на опанування дисциплін недостатньо.

Важливим аспектом освітнього середовища є підтримка учнів / студентів учителями / викладачами. Понад **79 %** п'ятнадцятирічних учнів / студентів вважають, що їхні заняття з української мови і літератури та зарубіжної літератури структуровані. Водночас приблизно **75 %** учителів / викладачів із цих предметів різними методами підтримують здобувачів освіти в опануванні навчального матеріалу на заняттях. Близько **70 %** учнів / студентів визнали, що їхні вчителі / викладачі з української мови і літератури та зарубіжної літератури зацікавлені процесом викладання своїх предметів. Такі структуровані підходи приводять до вищих результатів із читання передусім у закладах середньої та професійно-технічної освіти.

Учні / студенти, яких батьки не підтримують у навчанні, навіть після врахування додаткових чинників, що суттєво впливають на успішність, із предметних галузей PISA мають у середньому на 10 балів менше за своїх однолітків, батьки яких цікавляться навчанням дітей. Натомість участь батьків у справах закладу освіти (участь у роботі батьківської ради закладу освіти, допомога закладу освіти в різних справах на волонтерських засадах, обговорення результатів дитини з учителем / викладачем) безпосередньо не підвищує результатів учнів / студентів.

7. Добробут, ставлення до навчання та прагнення українських учнів / студентів. В Україні **82 %** п'ятнадцятирічних учнів / студентів, незалежно від статі, задоволені життям і **89 %** – зазвичай (частіше дівчата) відчують позитивні почуття, що більше ніж у середньому по країнах ОЕСР. 15-річні учні / студенти, які навчаються в закладах освіти, розташованих у сільській місцевості, задоволені життям більше, ніж ті, хто навчається в міських закладах. Водночас 15-річні учні / студенти України з низьким соціально-економічним статусом менше задоволені життям, ніж їхні однолітки, які мають високий рівень соціально-економічного статусу.

Позитивне ставлення до закладів освіти позитивно впливає і на результати успішності, хоча зв'язок між успішністю 15-річних учнів / студентів України та задоволеністю життям і психологічним комфортом, як і в більшості країн, які брали участь у PISA-2018, статистично неістотний.

Приблизно **80 %** п'ятнадцятирічних учнів / студентів (частіше дівчата) вважають, що навчання в закладі освіти важливе й допоможе вступити до закладу вищої освіти й отримати гарну роботу. А от учні / студенти, які мають вищі результати з тестування PISA, не завжди позитивні в оцінці закладів освіти. Зазначимо, що лише **64 %** п'ятнадцятирічних учнів / студентів прагнуть здобути вищу освіту другого (магістр, спеціаліст або бакалавр) або третього рівня (кандидат наук / доктор філософії, доктор наук), а прагнення піти навчатися далі в хлопців сильніше, ніж у дівчат.

8. Ресурсне забезпечення освітнього процесу в Україні. Окремим питанням, якому PISA приділяє особливу увагу, є ресурсне забезпечення закладів освіти на державному рівні, зокрема ефективність використання закладами освіти отриманих ресурсів. Частина даних щодо цього аспекту в межах PISA збирають на підставі офіційних статистичних джерел, а частину – за підсумками анкетування керівників закладів освіти.

Станом на 2018 року Україна витрачає на одного учня / студента приблизно 27 000 доларів за весь період його навчання – із 6 до 15 років, що менше, ніж витрачають на своїх учнів / студентів країни ОЕСР. Цей чинник можна вважати таким, що частково зумовлює нижчі показники України в PISA з усіх трьох предметних галузей. Загалом за витратами на одного учня / студента Україна належить до групи країн, у яких видатки на одного учня / студента становлять менше ніж 50 000 доларів. Як свідчать дані, витрати, нижчі за цю суму, негативно позначаються на успішності учнів / студентів. Зауважимо, що ці витрати включають все, що пов'язано з підготовкою учнів / студентів: заробітну плату педагогічних і допоміжних працівників закладів освіти, кошти на обслуговування будівель та інфраструктури, експлуатаційні витрати й витрати на навчальні матеріали.

Рівень забезпеченості закладів освіти матеріальними й навчальними ресурсами в межах PISA було проаналізовано на підставі даних анкетування керівників закладів освіти. Загалом було з'ясовано, що в Україні, порівняно з країнами ОЕСР, у закладах освіти спостерігається брак як матеріальних, так і навчальних ресурсів. На думку українських керівників закладів освіти, реалізувати потенціал у сфері провадження освітнього процесу закладам передусім заважає брак засобів навчального призначення, їх неналежна якість, а також неналежна якість інфраструктури.

Найважливішим ресурсом, за результатами PISA, є вчителі / викладачі. Так, дослідження показує, що вищий рівень кваліфікації вчителя / викладача позитивно впливає на успішність учнів / студентів. Станом на 2018 рік в Україні на одного вчителя / викладача припадало в середньому 12 учнів / студентів (що відповідає середньому показнику по країнах ОЕСР). Цей показник значно різниться залежно від специфіки закладу освіти. Так,

у закладах загальної освіти, що розташовані в селах, на одного вчителя / викладача припадає значно менше учнів / студентів, ніж на вчителя / викладача у великих містах. Утім менша кількість учнів / студентів не позначається на їхній успішності в навчанні, як можна було б очікувати.

Означені основні результати засвідчують необхідність зосередження уваги освітян на виявлених проблемах, що передбачає передусім активне донесення інформації про результати PISA до всіх зацікавлених сторін. З огляду на це Український центр оцінювання якості освіти у співпраці з UNICEF Україна, Міжнародним фондом відродження та іншими установами й організаціями реалізував цілу низку заходів із підготовки інформаційної кампанії щодо PISA, зокрема оновив структуру й змістове наповнення сайту PISAUkraine, опублікував інформаційні матеріали тощо.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 17.01.2020 р. № 64 у квітні-травні 2020 року мав відбутися основний етап другого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» (далі – моніторингове дослідження).

Моніторингове дослідження, ініційоване МОНУ у 2016 році, має на меті оцінити стан сформованості читацької та математичної компетентностей і зафіксувати результати навчальних досягнень випускників початкової школи напередодні впровадження нового стандарту початкової освіти, а також системно відслідковувати в наступних циклах зміни, що відбуватимуться після запровадження нових підходів до навчання, аби оцінити перебіг освітньої реформи і, за потреби, скоригувати її.

У 2018 році було проведено перший цикл моніторингового дослідження та опубліковано 5-частинний звіт за його результатами. Дані, наведені у звіті, можуть слугувати надійним підґрунтям як для прийняття аргументованих управлінських рішень на рівні держави, так і для підвищення якості освітньої діяльності на рівні закладів загальної середньої освіти.

Деякі результати першого циклу моніторингового дослідження також було представлено на Колегії Міністерства освіти і науки України (рішення Колегії МОНУ від 25.06.2019 р., протокол № 5/2-20).

Однак моніторингове дослідження 2018 р. є лише частиною довготривалого моніторингового дослідження, яке відповідно до Програми моніторингового дослідження (затвердженої наказом МОНУ від 20.03.2018 р. № 256) має відбуватися кожні два роки на перспективу до 2024 року. Тож протягом 2018–2020 років відбувалася активна підготовка до проведення у 2020 році другого циклу моніторингового дослідження, який, однак, не вдалося реалізувати у зв'язку із запровадженням у країні карантинних заходів, пов'язаних з пандемією COVID-19.

Розуміючи важливість збереження системності та циклічності моніторингового дослідження, Український центр оцінювання якості освіти вважає необхідним забезпечити проведення другого циклу моніторингового

дослідження у 2021 році. Водночас зміна термінів проведення другого циклу дослідження зумовлює необхідність відтермінування й інших циклів дослідження, а саме: перенесення третього та четвертого циклів моніторингового дослідження на 2023 та 2025 роки відповідно. Зазначені зміни необхідно зафіксувати у Програмі моніторингового дослідження.

Тимчасова виконувачка обов'язків
директора Українського центру
оцінювання якості освіти

Тетяна ВАКУЛЕНКО